

KONJEREJEČ

GLASILO KONJEREJSKEGA DRUŠTVA ZA MARIBORSKO OBLAST

Dopise, naročila in reklamacije je pošiljati: Konjerejskemu društvu za Marib. oblast, Ivanjkovci „Konjereječ“ izhaja 6krat letno Člani društva sprejemajo list brezplačno. Naročnina letno 20 Din. Cenik inseratov na zahtevo

Štev. 5. in 6. Maribor, dne 15. decembra 1928.

Letnik 10.

Dirkalni kasač.

Spisal Rudolf Albrecht, prevaja Veble, drž. vet.

(Nadaljevanje.)

g) Poševna hoja.

Deloma radi pogrešne hoje zadnjih nog, deloma pa tudi radi gobca, ki je na eni strani občutljivejši kot na drugi, se dogaja, da konji zadnjega dela trupa ne premikajo v ravnem podaljšku vratne in hrbtne črte, temveč, da se enostransko izogibajo na desno ali levo, radi česar morajo priti sigurno v hitrejšem tempu v konflikt s sprednjimi nogami; z eno zadnjo nogo stopajo namreč med sledove sprednjih nog.

Za korekturo gobca je predvsem potrebna ugotovitev, če niso morda ostrí zobovi vzrok, da se konj enostransko izogiba pritisku žvali. V tem slučaju zadostuje, da ostro zobovje temeljito opilimo; konj bo potem držal glavo in truplo ravno. Vsekakor pa naj mehke žvali (usnje ali gumi) zmanjšajo občutljivost. Če bi se enostranski tek kljub temu ne zboljšal, mora pravilno podkovanje skušati postaviti noge tako, da stopajo tja, kamor spadajo.

Vzemimo primer, da desna zadnja noga stopa med sledi sprednjih nog, tedaj bomo njeno notranjo petno steno obrezali kolikor mogoče največ, zunanjo petno steno pa zvišali potom usnjenega vložka pod podkovo ter uporabljali železo, ki nosi zunaj na prstih ter na peti po en ozobec, tako da leži njegova zunanja stran višje ko notranja (slika 15. v 4. števil.). S tem bo — kakor že prej razmotrivano — noga prisiljena, da stopa bolj na desno. Razen tega potisnemo celi zadnji del bolj na desno na ta način, da pri vpreganju pritrdimo zleva postransko ojnico ali postransko vrv. Ravnotako moramo smiselno postopati z levo zadnjo nogo, ki stopa na desno. Sčasoma se konj privadi na ravno hojo, če niso pogreški v ali na kosteh in s tem zvezane bolečine, ki ga silijo, da se izogiba s poševno hojo obteževanju boleče noge. Tega primera seveda ne moremo skorigirati z balanco, temveč mu more odpomoci le živinozdravniško zdravljenje (ogenj in ostro mazilo).

h) Vrtajoča zadnja hoja.

Pri dögastonožni ali raznožni stoji zadnjih nog se dogaja, da konj vsakokrat, ko postavi nogo na zemljo, kopito na tleh zavrti, kar sčasoma pokvari koščice in

skočnj sklep. Da preprečimo vrtanje, uporabljamo zadnjo podkev (slika 16.), ki otežkoča vrtanje kopita potom zunanjih ozobcev, potom ploskve, ki presega rob kopitne prstne stene nazven, in končno potom kavlja, ki ga pritrdimo na zunanjem kraku. Takí konji obrabijo zelo hitro te podkove in so torej dobra stranka za podkovača. Čim brž tečejo taki konji, tem manj časa jim preostane za vrtanje, tako da ni treba, da bi ta mali defekt hoje oviral izrabo in je pozneje viden po navadi le v koraku.

i) Zajčje kljuke.

Konji s sabljasto stoji zadnjih nog, radi česar morajo zadnje piščali predaleč podostavljati, pretegnejo radi tega skočne členke in lahko dobe zajčje kljuke (curbs) in krak (Spat, splint), radi česar postane hoja nepravilna, ne da bi opažali od zunaj poslabšanja bolezní, ki jo povzročata notranje drgnjenje kostnih izrastkov.

Da vzrok zla kolikor mogoče omilimo, moramo jako postavljane piščali zmanjšati na ta način, da skrajšamo zadnje kopito kolikor največ mogoče ter petne stene zvišamo, kolikor pač gre. Podkujemo s skrajšalno podkovo (slika 3.), ali v drastičnih primerih s podkvo. Razen tega vložimo pod podkovo na petne stene močen Razun tega vložimo pod podkovo na petne stene močen usnjeni vložek.

Če so že razvite zajčje kljuke ali krak (bramor), jih moramo zamoriti z živinozdravniškim zdravljenjem. Pravilno podkovanje bo zabranilo recidivo bolenja in ohranilo tek korekten. Obe napake sta potem le lepotni pogreški, ki po navadi ne ovirata konja v njegovih sposobnostih. Le za rejo se takih konj pač ne more pripočati.

2. Nenormalna kopita.

Kopito igra kot nosilec konjevega trupla glavno vlogo pri umetnosti balance. O tem, kako uporabljamo normalno kopito za uravnavanje teka, smo razpravljali v prejšnjih odstavkih. Videli smo pa že pri žrebetu v kobilarni, kakšne nevarnosti groze v kopitu pri pomanjkljivi pozornosti in negi, in ker igra povrh tega podedovanje pri kopitnih nenormalnostih veliko vlogo, je neizogibno, da dobimo često v dirkalni hlev konje s pottvorjenimi, napačnimi in bolanimi kopiti. Ti primeri so omejeni po navadi na sprednja kopita.

Ne da bi se v takih primerih hotel odreči pomoči izkušenega živinozdravnika, smatram vendar za važno, da se tudi s stališča trenerja in hlevne nege pobavim z nenormalnim kopitom, ker izkušnja uči, da se večina teh pogrškov da odpraviti, če jih že pri eno- ali dveletnem žrebetu ugotovimo in konsekventno strokovnjaško zdravimo.

Potvorjenje kopita, ki ga srečujemo najčešče, je

a) stisnjeno kopito,

ki obstoji v zoženju roženega omota in katerega posledica je, da stopa konj stisnjeno, da dela kratke korake in da, čuvajoč boleče kopito, kite in koščice bolj napenja in se tako čimdalje bolj bliža nevarnosti strtja (Niederbruch).

Najbolj probatno sredstvo za doseg normalnega kopita obstoji v tem, da damo konja preko zime podkovati s polmesečno namesto s polno podkvjo. Polnomesečne podkve pokrivajo le prstno steno, petne stene pa pustimo proste ter jih tako prisilijo, da se s tem, da nosijo telesno težo, same na tleh razširijo. Pospešiti pa moremo razširjenje kopita s tem, da vložimo takozvane ameriške vzmeti, ki jih vtaknemo s posebej konstruiranimi kleščami in ki stene kopit tlačijo narazen. Te vzmeti se nosijo le v hlevu ter jih pred pregibanjem snamemo. Kopito moramo pri tem ohraniti z ilovico in z mokrimi obkladki stalno hladno in elastično. Po približno treh do štirih tednih se kopito toliko razširi, da vzmeti več ne učinkujejo in da so odveč. Potem lahko podkujemo konja s komodno podkvjo in nevarnost zopetnega zoženja je zanaprej odstranjena s tem, da kopito sedaj normalno raste ter se razvija.

Pri takih zoženih kopitih nastopi tudi često istočasno po pritisku povzročena notranja sekrecija, imenovana gniloba strele, ki se radi razširjenja kopitnih sten sama posuši. Če pa bolezen zanemarimo, nastane lahko iz nje »kopitni rak«, ki ni izlečljiv.

Če se gre za starejšega konja, pri katerem so kopitne stene močno na znotraj zavite, bomo dosegli širšo rast kopitnih sten potom takozvanega Collin-ovega izreza ter z uporabo preizkušene Heinzlove masti, ki jo vdrgnemo na kopitnem svitku.

b) Kozje kopito.

To kopitno skaženje obstoji v tem, da petne stene previsoko rastejo v primeri s prstno steno. Po navadi je prirojena in podedovana v zvezi s šapasto steno. Prva pomoč se naj nudi žrebetu, skaženemu s kozjim kopitom že v kobilarni s tem, da se približe na prstno steno sprednjih kopit polmesečno podkev, ki prstno steno precej presega. Tudi petne stene vseh 4 nog je treba vsakih 14 dni spiliti.

V dirkalnem hlevu nadaljujemo s tem zdravljenjem, damo petne stene često obrezati in podkujemo tudi zadnje noge enakomerno. Pri kozjih kopitih obstoja radi močnega stresanja pri stopanju noge na visoke petne

stene nevarnost, da nastanejo kostni izrastki v svitkovem sklepu, ki se pokažejo med zgornjim svitkovim robom in bieljevim sklepom ter z lahkim vnetjem povzročajo šepanje in nepravilnost teka. Da zmanjšamo stresanje, damo sprednjim kopitom pri podkovanju s polnimi podkovami usnjeno podlago, eventuelno vložek iz klobučine in usnja in posebno obrežemo petne stene kar največ moči. Ozdraviti se kozje kopito ne da. Nasprotno pa iz njega nastajajoče znižanje kopitne prstne kosti konja lahko trajno ohromi.

c) Ploščato kopito.

Tudi to zlo se podeduje ter obstoji v tem, da podpiat ni izdolben, temveč ploščat in skoro v isti črti z nosilnim robom. Petne stene so nizke in po navadi močno podvite, rožena stena je krhka in rada razpoka. Ta nenormalna kopitna tvorba sicer ni ozdravljiva, ni pa na mehkem dirkališču absolutna zapreka za izrabo konja. To kopito podkujemo s sklenjeno podkvjo ter to opremimo za varstvo proti streslajem teka s trojno podlago usnja, klobučine in usnja. Če rožena razpoka kljub temu nastane, jo damo po izkušenem kovaču zanetati, obrežemo kopitni rob v podaljšku razpoke in pospešimo rast svitka z udrgnjenjem primernih sredstev (Heinzlova mast). Ta kopitna formacija pospešuje potom podvitih petnih sten razpoke v zagvozdnem kotu petne stene (Eckstrebenbruch) ter po navedenem ni misliti na neovirano trenajo.

5. poglavje.

Pripomočki balance.

Kopitna forma in dolžina, teža podkov in njihove raznovrstne oblike, to vse ne zadostuje, da bi v vseh pojavljajočih se primerih zagotovilo popolno balanco. Pevdarnemu trenerju so pa še povrh tega še pripomočki na razpolago, ki mu omogočajo, da reši brez izjeme tudi težke probleme balance. S temi pripomočki balance se hočemo v naslednjem podrobneje baviti.

1. Overcheque

je važno sredstvo, ki more mnogo pripomoči k regulaciji teka in ki konju pripomore k temu, da najde posebno v naglem teku oporo za sprednji telesni del.

Da pojasnim potrebo tega dela opreme, moram poseči nekoliko dalje. Vsak poznavalec konj ve, da surovi konj prenaša kakor v teku tako tudi v diru oporno točko svoje telesne teže na sprednji telesni del. Če konja zajašemo, se to naravno ravnotežje spremeni v umetno na ta način, da konj prenese oporno točko svojega telesa na zadnji del s tem, da zadnje noge podstavlja in vrat dvigne. S tem se sprednji telesni del razbremeni in je tudi omogočeno lahko vodstvo z vajeti.

Pri dirkalnem konju (galopu) ostane oporna točka dalje na sprednjem telesnem delu; ameriški sedež razbremeni zadnji telesni del in konj najde v gobcu

in v žvalih takozvano »peto nogo« za oporo sprednjega telesnega dela.

Pri dirkalnem kasaču pa nastopi tretji s temelja različen primer. Surovi kasač išče naravno pri hoji naprej ravno tako upore v roki z vajeti, povesi glavo in dirja naprej kakor bivol. Četudi pa stremljenje naprej odgovarja našim intencijam, je jasno, da mora radi globokega držanja glave in radi višjega zadnjega dela telesa slednji zaostajali v teku napram sprednjemu delu, radi česar bi bil tek neenakomeren. Razen tega bi ta način hoje preveč črpal na močeh konja in vozača. Potrebujemo za odpomoč opore konjeve glave in sprednjega telesnega dela, ki bi bila neodvisna od roke vozača, in ta namen naj izpolni overcheque (overšek).

S tem je že vnaprej izključeno, da bi overcheque bil mučilni instrument, temveč naj bo za kasača le potrebna pomoč, ki jo rabi, da si v hitrem teku ohrani ravnotežje. Ker pa vsak konj potrebuje držanje glave, ki je primerno zgradnji njegovega trupla, moramo tudi overcheque, ki naj služi za oporo, različno na dolgo zapeti, odgovarjajoče višini, v kateri naj nosi konj glavo. Previsoko, to se pravi prekratko zopet overcheque skrajša preveč sprednjo hojo in prisili konja, da vpogne hrbet, da bi mogel z zadnjimi nogami zamahniti naprej. To pa ni le muka za konja, temveč poškoduje tudi hrbtno muskulaturo, ki oskrbuje naravni prenos zadnje hoje na sprednji del telesa. Če je ta zveza oslABLJENA ali pretrgana, ne bo z energičnim tekom nič in ne bo hoja nikoli več brez pogrška.

Overcheque ima dalje nalogo zboljšati pogrške, ki nastanejo po pomanjkljivi zgradnji sprednjega telesnega dela. Ti podedovani pomanjkljaji so predvsem težka glava, ki ima nagnjenje, da se drži v teku globlje kot je skladno z balanco. Overcheque mu bo nudil v pravilni višini dobrodošlo oporo. Dalje preširoke lične kosti (Ganaschen), katerih robovi so še povrh tega ostri, ti bi povzročali bolečine, če bi bila glava držana prekratko in če bi morala biti v vratnih vretencih upognjena. Pravilen overcheque bo prispeval k temu, da se glava plitvo stegne naprej, s čemer odpade pritisk v ličnih robovih.

Pa tudi na hojo bi naj overcheque učinkoval izboljšujoče. Če teče konj držeč glavo pregloboko, postane naravno sprednja hoja daljša, zadnja pa prekratka ter ne dospeva. Tako nastane nečisti tek, imenovan »trotek« ali »troudar«. Potom overchequa zboljšano držanje glave v pravilni višini skrajša tek sprednjih nog ter ga spravi v soglasje z zadnjimi nogami in tako popravi hojo, seveda če ni še drugače kakega pogrška.

Po rečenem je umljivo, da so potrebne različne konstrukcije overchequa za dosego učinkov, ki jih zahtevamo od njega. Od prave izbire overchequa je često odvisna balanca konja. Zato je potrebno, da se pobliže seznanimo tudi s temi raznimi konstrukcijami overchequa. Običajni overcheque obstoji iz enega kosa usnjenege jermena, na katerem sta dva obročka zvezana s kaveljčkom na glavnikovem pokrovcu (Kammdeckel) po-

tom jermenčkov, ki so prepeljani preko čela med ušesi. Oba obročka nosita razen tega podbradni jermen, ki se ga mora tako zapeti, da teže glave ne nosi le na nebo se opirajoča uzda, temveč tudi podbradni jermen. Za konje, ki ignorirajo ta priprosti cheque in se kljub temu trudijo pritiskati glavo navzdol, se uporablja verižni cheque ali takozvani huttoncheque; slednji obstoji iz prst široke ploščnate hlevne uzde, ki je v konjevem gobcu vpognjena navzgor, prvi pa iz prst široke, ozkomežnate verige, ki nosi spodnjo čeljust na dveh obročih in potom pritiska na zgornjo čeljust avtomatično dviga spodnjo čeljust. Če ne koristijo niti ti še vedno mihi chequi nič, poskusimo s »soprano-chequom«, ki nosi na široki uzdi mizici podoben nasadni gumb, ali pa »žličnati cheque«, ki ovira pritiskanje glave navzdol z žlici podobnim nasadkom...

Za konja z občutljivim gobcem, ki ne prenaša diverzih overcheque-uzd, uporabljamo »Reynold - cheque«, pri katerem leži glava le na močnem podbradnem jermenu, ki se dviga potom dveh rogu podobnih jeklenih nosilcev in potom spojnega jermena ter tudi prispeva k temu, da mora konj nositi glavo ploščnato. Slednji smoter dosežemo tudi z »lestvičastim chequom«, katerega uzda obstoji iz dveh kakor lestva spojenih jeklenih palčic, ki pa vendar pri konjih z mehkim gobcem ne pride v poštev.

Za konje, ki so opremljeni s tako močno vratno muskulaturo, da z enim sunkom odtrgajo nosilne jermene, ki so napeljeni med ušesi, so iznašli »obstranske cheque«, katerih nosilni jermeni tečejo po licih navzgor skozi ušesce, pritrjeno na brzdi ob strani pod ušesi ob obeh straneh vratu h kavljju na glavnikovem pokrovcu. Za še bolj grobe primere, ko ne pomaga noben overcheque, ker je glava pretežka, vrat premočno razvit in lične kosti preširoke, so konstruirali »nosilec glave«, pri katerem se opira glava na viljčast podložek, ki je oprt in fiksiran z železnim drogom na spodnjem delu vratu.

In tako imamo še celo vrsto starejših in novejših konstrukcij overchequa, ki vse zasledujejo cilj, da bi izvajale, jemajoč obzir na posebne lastnosti ter štedeč konja kar največ, oni učinek, ki ga smatra trener za potrebnega za dosego pravilne balance.

2. Prstni uteži, kresalni omoti i. dr.

Kakor razmotrivamo v predhodnjih poglavjih, igra podaljševanje in skrajševanje sprednje hoje važno ulogo v umetnosti balanciranja. Opazovali smo učinek dolgega in kratkega kopita, težke in lahke podkove na regulacijo hoje. Pa še ti pripomočki često ne zadostujejo, da bi dobila sprednja hoja tisto intenziteto, ki je potrebna za harmonijo z zadnjimi nogami, ker mora biti v to svrhu pregibanje sprednjih nog ob enem zvišano in podaljšano. Ta efekt dosežejo prstni uteži.

Koncem prejšnjega stoletja, ko je bila tehnika balance še v povojih, so sicer poznali učinek uteža, pritr-

jenega na sprednjo stran kopita, vendar si pa niso znali drugače pomagati kakor da so pritrdili košček svinca z jermenom na kopito. Na starih ameriškanskih dirkalnih karikaturah vidimo celo, kako niggerhoy privezuje svojemu kracku kot prstni utež — likalnik! Uporaba prstnih utežev takrat tudi ni bila splošna, ker je večina dirkalnih kasačev prihajala iz Rusije in imela precej dobre kasaške hoje, ki jih povrh tega niso vzeli tako natanko, tako da so bile na eni strani radi tega, na drugi strani pa zato, ker so se vršile dirke v veliko počasnejšem tempu, stavljene na umetnost balance manjše zahteve kot dandanes. Šele po dirkalnih kasačih (ne s konji za voz), ki so bili importirani iz Amerike, in po trenerjih, ki so od tam prišli, je bila tehnika balance pri nas upejljana in z razvojem hitrosti vedno bolj izpopolnjevana, tako da lahko mirno trdimo, da v tem pogledu ne zastajamo za očevino kasačev, Ameriko.

Med različnimi pripomočki balance igrajo prstni uteži važno ulogo. Idealni kasač bi jih naravno ravno tako malo potreboval, kakor sploh nima potrebe po bilanci, ker bi njegova sprednja hoja tudi v najhitrejšem tempu ostala v polnem soglasju s hojo zadnjih nog. Vendar pa večina naših kasačev dela v polnem tempu v primeri z močno motorično akcijo zadnjih nog spredaj prekratke in s tem prehitro za seboj sledeče korake, ki jih pač ne maramo napraviti počasnejših potom težjih podkov in daljšega kopita, oziroma jih nočemo podaljšati, da bi ne ustvarili drugih komplikacij ali slabih strani.

Potom pritrenja prstnih utežev dobi noga zamah navzgor in naprej, s čemer je prisiljena ostati dalj časa proč od tal, da bi jih dosegla pozneje in dalje spredaj kot brez prstnih utežev. Koraki zato ne postanejo le daljši in izdatnejši, temveč slede tudi manj naglo drug za drugim in pridejo tako v soglasje z zadnjimi nogami. Potom prstnih utežev nastane takozvani, »leteči tek« (kas), pri katerem se v gotovih momentih nahajajo vse štiri noge v zraku, kar lahko ugotovimo na dobrih momentnih fotografičnih posnetkih. Če ima konj to hojo že po naravi ali če stopa spredaj itak predolgo, si prstne uteži seveda lahko prihranimo.

Podaljšanje hoje lahko pospešimo tudi enostransko, to se pravi na eni od sprednjih nog posebej, tako da to opremimo s težjimi prstnimi uteži kot drugo. Potreba tega enostranskega podaljšanja koraka se pokaže pri konjih, ki ne pridejo dobro preko ovinkov dirkališča, temveč padejo na tem okroglem delu proge iz teka v dir, ker ne morejo sami po sebi z notranjo sprednjo nogo krajše stopati, z zunanjo sprednjo nogo, ki mora vzeti daljšo zunanjo pot, pa korakati dalje oz. izdatneje. Če torej obtežimo na pr. sprednjo nogo, ki stopa na krivulji znotraj (pri naši smeri dirkanja levo, na francoskem desno) z le pet dekagramskim prstnim utežem (2 Unzen) ali pa celo nič in zunanjo s približno 10 dekami (4 Unzen), bo ta s tem večjim obteženjem prisiljena stopati dalje naprej in to podaljšanje zunanje hoje bo po navadi konju dalo gotovost, da bo v teku (kasu) prišel

preko krivulje. Da podpremo stabilizacijo držanja je priporočljivo opremiti levo stran s stranskim jermenom.

Prstni uteži so medeni koščki, oblikovani v polkroglo, ki jih privijemo pri normalnem kopitu na takozvani »križ«; ta je pa s svoje strani pritren z vijaki na prstno steno. Pri krhkih kopitih, ki ne nudijo vijakom nobene opore, damo pritrditi na prstni sredini podkove s kopitno steno sporedno ležeč, ozek podaljšek, imenovan »ostroga«, na katero natakemo in privijemo prstni utež. Teža teh medenih koščkov se giblje med 5 dekami (ca 2 Unzen) do 15 dek (ca 5 Unzen) ter je odvisno od presoje teka po trenerju, katera teža odgovarja smotru.

Kakor smo že pri razpravljanju o francoski hoji na eni strani ter o lopatasti hoji na drugi strani utemeljili, tvori pritrenje pristnega uteža na zunanji oz. znotranji strani kopitnih prstov namesto na njihovi sredini pripomoček za zboljšanje hoje.

Mnogo redkeje kot na sprednjih nogah najdejo prstni uteži uporabo na zadnjih nogah in to le v stremljenju, da zadnjo hojo razširimo ali poživimo. Ker pa nudi tehnika kopitnega oblikovanja in podkovanja v tem pogledu uspešnejših sredstev za doseg tega smotra, ostane uporaba prstnih utežev za zadnje noge le njima. Vsekakor bodi omenjeno, da se pritrditev ne izvrši na kopitnih prstih, temveč na zunanji strani kopita.

Za nadaljno pospeševanje in regulacijo hoje pridejo v poštev pripomočki uporabljani za varstvo kopita, pet in piščali. V prvi vrsti si hočemo ogledati one, ki jih pritrdimo na kopito in katerih teža naravno soodloča o njegovem pregibanju ter o višini in dolžini hoje. Takozvani »gumijasti zvonci«, ki jih potegnemo preko kopita; da ga obvarujemo pred poškodbo potom zadnjih nog, izvajajo s tem, da sede ohlapno in da jih noge mečejo naprej, ta učinek, da pospešujejo hojo kakor navzgor tako naprej. Njihova teža se giblje med 8 do 35 dek, torej nudijo dovolj izbire, da izberemo potrebno težo. Tudi za ta namen je potrebna v hlevu kuhinjska tehtnica, ki smo jo priporočali za tehtanje podkov. Ako hočemo hojo manj zvišati kot podaljšati, zavarujemo kopito potom usnjenih »petnih varovalcev« (quarter boots) u teži od 10 do 35 dek, ki jih pritrdimo trdno vrh svitka. Ako hočemo hojo dvigniti in piščal pripraviti od kolena do tega, da se bolj vpogne, kar pride specijelno pri dvojnikih v poštev, uporabljamo težke omote kit (ca 20 do 35 dek), ki obstoje iz plasti usnja, ki jih naložimo drugo vrh druge Rollerboots, ali pa navadne kitne omote, na katere pritrdimo na usnjenem jermenu nanižane lesene krogle (korale).

Konjereja v ljutomerskem okraju.

Aleksander Dmitrijev.

Ze izza davnih časov slovi ljutomerski okraj po svojih plemenitih jezdih in vprežnih konjih. Ti se ude-

ležejejo že 75 let z dovoljnim uspehom dirk na teritoriju današnje Jugoslavije in svoječasno na Dunaju. Na konjskih razstavah na Dunaju kakor tudi v domačih krajih so ljutomerski konji dobivali nešteto krat višje nagrade. V ljutomerskem okraju obstojajo izborna organizirana društva: 1. Kolo vozača in jahača, 2. Društvo konjerejcev, 3. Društvo za vzrejo žrebet. Tem navedenim društvom načeljujejo mošje, ki se v konjereji izvrstno spoznajo in se tudi za njo zanimajo. Na čelu dirkalskega društva stoji gosp. Rossmanit, veliki ljubitelj in poznavalec konj; njegova zasluga je, da je bila v l. 1911 sezidana v vasi Cvenu žrebarna za vzrejo žrebet. Pri žrebarni je dovolj velik pašnik z dirkališčem. Mariborska oblast mora biti zelo hvaležna posebno gg. Rossmanitu in Lovru Petovarju, katerih zasluga je, da konjereja v ljutomerskem okraju stoji višje kot v drugih okrajih.

Vsakoletnih dirk v vasi Cven se udeležujejo najboljše plemeniti konji, ki bi se z uspehom lahko merili z drugimi konji prvovrstnih dirkališč.

Domači kmetje, ki se za konje vrlo zanimajo, stremijo z velikim interesom za tem, da vzredijo dobre čistokrvne konje, in se jim ne zdi škoda za denar, ki ga izdajajo za oplemenitev svojih kobil z najboljšimi žrebci.

Po rasti in obliki pripada ljutomerski konj k dirkalnim in lahkim kavalerijskim konjem s pretežno večino plemenite krvi. Večina konj je oblikovana na sledeči način: Glava je srednje velikosti, suha in lepe oblike, Vrat je dolg in lepo zraščeno. Pleča in stegna dolga, hrbet pa kratek. Noge razmeroma kratke, suhe in mišičaste. Kobile so večinoma zelo dobre po svojem izvoru, kakor tudi po postavi. Nekatere kobile so po svojem izvoru mnogo bolj čistokrvne kot žrebci žrebčarne.

Geografične, klimatične in površinske razmere popolnoma odgovarjajo uspešni vzreji dobrih konj in tamošnja konjereja ima pričakovati po mojem mnenju veliko bodočnost pod pogojem, da se ji posveti potrebna pažnja. Iz vsega tega razvidimo važnost vseh ugodnih pogojev za uspešno konjerejo, ki bi mogla biti koristna državi za poljedelstvo, armado in za eksport. Pri tem pa kažejo rezultati zadnjih dveh let ne napredek, ampak začetek padca konjereje. V tem času se je namreč število kobil zmanjšalo. Mnogo zaskočenih kobil ostane neplojenih. Radi slabega prirastka v teh 2 letih so popravevanja po konjih in njih cene zelo padle.

Bodi mi dovoljeno, da opozorim na nekatere principe konjereje, ki zapadejo često radi pozabljenju, ter navedem nekatere pogoje, ki sem jih imel priliko opazovati pri konjereji v obeh slovenskih oblastih:

Iz prakse konjereje je razvidno, da je sposobnost kobile za pomnoženje potomstva večja, če pride pravočasno k oploditvi ter če vsako leto povrže žrebe. Kobilica mora biti zaskočena vsako leto, drugače odstotek potomstva znatno pada.

Vzrok nazadovanja konjereje tiči po navadi v žrebcih, ki po svoji krvi, po svoji pasmi in svoji kondiciji ne odgovarjajo popolnoma potrebam konjereje. Treba je

vedeti, da je tip konja v ozki zvezi s površinskimi in klimatičnimi pogoji dotičnega kraja; zato se mora v vsa kem okraju Slovenije gojiti konja, ki ustreza tem pogojem. V sedanjem času žrebčarna ne more ustrezati vsem tem pogojem, ker nima vseh odgovarjajočih tipov žrebcev. Razen tega se ne nahajajo žrebci v seziji plemenitve povsod v odgovarjajočih razmerah in vsled tega oplojajo slabo. Napačno je, da se za žrebce ne skrbi izven časa oplemenitve, kakor je to potrebno, in da se ne izvrše nobene predpriprave pred oplemenitveno dobo. V začetku sezije plemenitve žrebec ne sme biti masten in slabo razvitih mišic, ker drugače ne vzdrži teže svojega telesa pri zaskočenju. Ako se žrebec nahaja v neodgovarjajočih razmerah, je oplemenitev nesigurna ter je on sam (žrebec) izpostavljen raznim boleznim, ki so včasih zelo resne.

Konjereja zahteva mnogo izkušenj, opazovanj in teoretične izobrazbe. Treba je poudariti, da sloni umetnost konjereje na pravilni izbiri plemenskih živali, na pozornem opazovanju pojavljajočih se nesigurnosti podedovanih lastnosti in atavizma, ki lahko oslabijo rezultate pravilne izbire plemenskih živali. V svrhu ohranitve gotove pasme je treba pazljivo motriti oblike organov in potek fizioloških procesov, ki so na ta ali drug način v zvezi z oploditvijo živali. Vse te točke so enako važne za živali z veliko plodovitostjo, ker je v gotovem slučaju zboljšanje plemena nemogoče, v drugem pa se živali lahko še preveč razvijajo.

Razen tega je potreben inštruktor konjereje, ki bi predstavljal zvezo med konjereji in žrebčarno. Obveznost inštruktorja bi bila izbira kobil, godnih za oploditev, izločanje negodnih, dajanje nasvetov kmetom v izbiri žrebca, v negi zavodovih kobil, v negi brejih kobil, glede dela in hrane kobil, v negi kobile po povrženju in končno tudi pouk o negi in vzgoji žrebet.

Da bi se povečalo zanimanje konjerejcev je potrebno, da se vrše vsako leto premovanja v vsakem okraju oblasti v celi Sloveniji, na katerih bi se dajale večje denarne nagrade kot se izdajajo sedaj; razen tega bi bilo priporočljivo dati zavarovati kobile in žrebeta, da bi konjerejec, ki je izgubil kobilo ali žrebeta mogel dobiti zavarovalno premijo. Moje mnenje je tudi, da bi bilo treba preseliti žrebčarno iz Ljubljane na mejo mariborske oblasti, da bi se zmanjšali stroški za čas transporta žrebcev na plemenitne postaje; razen tega bi se tedaj zmanjšali stroški za vzdrževanje poslopij.

Za izboljšanje konjereje v ljutomerskem okraju je potrebno vzdrževati žrebce sledečih tipov:

1. Za razvoj dirkalnih žrebcev je treba standardnega ameriškega žrebca z dobrim pedigrijem in visokim rekordom.

2. Za razvoj poljedelskih, kavalerijskih in artilerijskih konj je treba imeti velikega, masivnega ameriškega dirkača.

3. Za izboljšanje navadnih kobil je treba imeti polkrynega angleškega žrebca.

Pregled

premovanja konj v Mariborski oblasti v letu 1928.

Tek. št.	Leta	Datum	Kraj premo- vanja	Prigon v skupini						Vkup	Premovanih v skupini						Vkup	Obdarovanih z diplomo v skupini						Vkup	Obdarovanih s priznanico v skupini						Vkup	Opombe		
				1.	2.	3.	4.	5.	6.		1.	2.	3.	4.	5.	6.		1.	2.	3.	4.	5.	6.		1.	2.	3.	4.	5.	6.				
1.	1928	Julij	23. Žalec	5	15	7	5	1	33	5	13	6	3	1	28															1				
2.		"	24. Šmarje	12	14	7	—	—	42	9	10	5	6	—	30	1	1												7					
3.		"	25. Sv. Lenart	8	4	7	9	1	29	8	3	7	8	1	27	1		2											4					
4.		"	30. Ptuj	21	10	10	11	1	53	18	6	8	8	1	41														3					
5.		"	31. Ormož	17	14	9	15	3	58	15	12	7	12	3	49	2	3	2	1										7					
6.		Avgust	13. Ljutomer	23	26	21	30	12	112	8	19	12	10	5	54	3	3	2		2									3					
7.		"	14. Beltinci	28	29	24	17	4	102	17	14	11	10	2	54	1	2												8					
8.		September	21. Prelog	13	42	25	13	2	126	9	18	14	6	2	61	3	2	2	1										9					
9.		"	21. Čakovec	19	31	20	7	1	26	15	16	16	8	1	74	5	2	1											6					
Vkup				146	185	130	116	25	57	659	104	111	86	71	16	30	418	16	14	9	2	2						43	14	18	12	4		48
Tek. št.	Leta	Datum	Kraj premo- vanja	Izplačane premije v skupini						Vkup	Prispevki		Prilike			Kovačeve nagrade	Opombe																	
				1.	2.	3.	4.	5.	6.		oblasti	privat.	prigon	vreme	materijal																			
1.	1928	Julij	23. Žalec	990—	2.740—	1.040—	760—	150—	5.680—	—	6.000—	slab	lepo	srednji	320—	Vkup Premije Kovači na to: Mrb. oblast Okrajni zastopi itd. 68.050— 320— 68.370— 38.800— 29.570— 68.370—																		
2.		"	24. Šmarje	1.450—	1.440—	590—	750—	—	4.230—	1.930—	2.300—	srednji	"	dober	—																			
3.		"	25. Sv. Lenart	1.600—	650—	1.520—	1.420—	100—	5.290—	1.410—	3.880—	slab	"	"	—																			
4.		"	30. Ptuj	2.480—	920—	1.320—	970—	100—	5.790—	2.890—	2.900—	"	"	srednji	—																			
5.		"	31. Ormož	2.460—	2.160—	1.370—	1.700—	450—	8.140—	4.440—	3.700—	dober	"	izboren	—																			
6.		Avgust	13. Ljutomer	1.440—	2.860—	1.860—	1.340—	1050—	8.550—	5.550—	3.000—	"	"	"	—																			
7.		"	14. Beltinci	2.300—	2.000—	1.510—	1.230—	250—	7.290—	7.290—	—	"	"	dober	—																			
8.		September	21. Prelog	1.440—	3.390—	2.290—	1.120—	300—	9.790—	8.840—	950—	lep	"	srednji	—																			
9.		"	21. Čakovec	2.910—	3.790—	2.590—	1.550—	300—	2.150—	13.290—	6.450—	6.840—	lep	"	"		—																	
Vkup				17.070—	19.950—	14.090—	10.840—	2.700—	3.400—	68.050—	38.800—	29.570—			320—																			

- Skupina 1. Kobile z žrebeti.
2. 4—3 letne žrebice.
3. 2 letne žrebice.
4. 1 letne žrebice.
5. 1 in 2 letni žrebički.
6. delovni konji.

Rejni smotri mrzlokrvne pasme.

Po izkušnjah zadnjega desetletja je borba motorja proti živi konjski sili prizadejala povsod hujši udarec mrzlokrvni pasmi kot pa toplokrvni. Glavni vzroki tega pojma bi tičali v dejstvih, da toplokrvna pasma krije potrebo vojniških jezdni konj in da igra kot magli konj za uporabo (kasač) in kot luksuzni konj ulogo, ki danes v kulturnih državah — skoro bi rekel — narašča.

Kar se tiče mrzlokrvne pasme, nas naj predvsem interesira vprašanje, kateri tip (ne glede na pasmo) bi naj bil pri današnjih gospodarskih prilikah v reji najbolj primeren in odgovarjajoč.

V prejšnjih časih, ko tovorni avto še ni obvladal ceste, so konjerejci skušali doseči kar največjo obilnost in žal tudi višino, četudi je bil pri tem konj, ki ga rejec ni prodal, torej tudi plemenska kobilica za gospodarsko poljsko delo veliko pretežak. Vzrok te rejne smeri je tičal v tem, da je prodajna cena rastle sorazmerno z obilnostjo (ogromnostjo) konja. Odprodajali so se taki težki konji mrzlokrvne pasme predvsem industriji za težko vprego. Pri tem je velika obilnost nudila vsekakor prednost radi tega, ker je izdatnost njegove vprežne sposobnosti bila odvisna od dveh momentov: Od notranje energije konja kot motorja in od njegove lastne teže, ki jo je mogel »vložiti v opremo«. In ker so ti težki tovari bili transportirani skoro vedno po trdih cestah, ni nič škodovala velika lastna teža, ker se tukaj konj ni pogrezal.

Potreba po takim konju je pa padla na minimalno stopnjo. V gospodarskem obratu pa povzročila velika lastna teža dvojno škodo: Precejšen del »notranje energije« se direktno izgubi na premikanju lastne težke obilnosti po globokih, mehkih poljskih tleh in drugič jako težki konj porabi nesorazmerno več krme. Le opazujmo razliko, kako težko se giblje drugače močan človek z 90 kilogr. po globokih brazdah v nasprotju s takim od 60 kg teže.

Ne glede na to, da dandanes nobeden praktičen gospodar oz. kmetovalec ne išče več konja v teži 700 kg. moramo pomisliti, da je največje le pomanjkanje kapitala, ki ovira splošno uvedbo traktorja tudi v manjša gospodarstva in tako konja reši; kmetovalec pa, ki ima traktor, kupuje poleg traktorja rad le še take konje, ki so uporabni tudi za tek. In tu more priti v poštev le poltežki konj.

V ostalem so zelo interesantne poskušnje uprežnih sposobnosti, ki so se letos vršile po ameriškem interesu v Nemčiji, jasno pokazale, da niso bili večji uspehi čisto težkih konj na trdih tleh naproti onim srednjetežkih konj prav nič v razmerju z mnogo dragocenejšo rejo. Pričeli so s tovorom 75 meterskih stotov (za lažjo kategorijo), ki je bil 8 metrov za potegniti. Poprečno je znašal večji uspeh najtežjih razredov komaj 15 procentov.

Za dvojno delo, težko vprego in zmeren tek je dati prednost lažji mrzlokrvni pasmi pred težjo toplokrvno

že iz praktičnega razloga, ker ima nekaj lažji mrzlokrvec danes med mrzlokrvno pasmo relativno nižjo ceno, medtem ko povzročila posebno močni toplokrvec med svojevrstniki izdaten povišek v ceni.

Brez dvoma naj bo danes rejni smoter, ki ga skajšamo doseči pri mrzlokrvni pasmi predvsem ne visok, srednjetežek, širok konj z dopadljivim eksterijerjem in dobrim, živahnim tekom; tak konj namreč ustreza vsem potrebam gospodarskega obrata pri relativno skromni hrani in dobri, okrogli kondiciji.

Pravilnost tega naziranja dokazuje velik napredek reje »haflingerjev« v Avstriji, male, široke in jako lepe gorske pasme, ki je posebno sposobna za gorsko ježo in donaja visoke cene.

Za prodajnost igra danes pri mrzlokrvni pasmi ulogo tudi barva in so konji lisičje barve, posebno taki s svetlo grivo posebno zaželjeni. Enakomerna vzreja takih konj je tudi najlažja, ker — kakor znano — od 2 konj lisičje barve se porodi vedno zopet le žrebe lisičje barve.

† Alfred Rossmannit

Društvene in druge krajše vesti.

Posmrtnica.

V nedeljo, dne 23. decembra je bil položen k večnemu počitku v lastno grobnico pri Radvanju gosp. Alfred Rossmannit. Za našo konjerejo je to pač težek udarec, kajti gosp. Rossmannit je bil vedno in povsod graditelj naše konjereje zlasti našega ljutomerskega tipa. V prejšnji Avstriji je bil vedno na vodilnih mestih med konjerejci; da mu je to mesto pripadalo na podlagi njegovega globokega in temeljitega poznanja konja in zlasti radi njegove ljubezni do konjereje, ne pa iz kakih drugih motivov (narodnostnih ali političnih) je dokaz to, da je tudi po prevratu, kljub temu, da je ostal avstrijski državljani, bil nesebično in neumorno delaven — v vrstah ustanoviteljev naše sedanje konjereje. Kjer je le mogel je priskočil na pomoč nele z nasveti, temveč tudi dejansko. Ostal je do konca zvest in nesebičen sotrudnik »Konjerejcu«. Njegovi članki so se odlikovali po vsestranski temeljitosti in nedosegljivi praktičnosti. Še teden dni pred svojo smrtjo je predal uredništvu članek, svoj poslednji o rejnih smotrih mrzlokrvne pasme, ki je objavljen v tej številki.

V eni izmed prihodnjih izdaj »Konjerejca« bomo podali njegov življenjepis s popisom njegovega obsežnega delovanja na polju naše konjereje.

V vrstah konjerejcev bo ostal njegov spomin neizbrisen in trajen.

Slava mu!

Izvešće o nagradivanju konja u Čakovcu.

U tu- u inostranstvu dobro poznato medjimursko konjogojstvo preživlja svoju krizu, opasniju nego li drugdje u našoj državi.

Petero zlo je navalilo na ovu za Medjumurje tako važnu granu kmetijskog gospodarstva: Svjetski rat uništio je naš najbolji konjski materijal, mehanička sila motora konkuriše uvijek više i više konjskoj sili, mirovne pogodbe postavile su nam računске granice, koje dave slobodnu trgovinu, pomanjkanje novaca zadržava privatnu inicijativu, koja bi bila u prvom redu potrebna za nabavku dobrih plemenjaka i konačno pustila nas je i centralna državna uprava potpunoma na cedilu.

Tako smo unatoč naše prirodjene ljubavi do konjogojstva morali sa gnjevom u srcu gledati, kako nam nemila sudbina isto upropašćuje i kako svršavaju nadebudna ždrebata pod mesarskim nožem. Zato smo se bojali, da će nam predočiti premovanja dne 21. septembra samo još žalosnu sliku obupnog stanja našeg konjogojstva.

No hvala Bogu naš pesimizam (crno gledanje) bio je preteran. Konjogojci čakovečkog sreza doveli su 104 glave i komisija je bila sretna, da je mogla nagraditi 74 glave sa novčanim darom i podeliti 8 diploma i 6 priznanica.

To znači, da ne smijemo još obupati i klonuti nego da moramo na danom temelju dalje raditi, da moramo posvetiti konjogojstvu i nadalje svu svoju brigu i ljubav. Ako pri tom ne možemo računati na moralnu i materijalnu pomoć sa strane centralne uprave, imamo razloga vjerovati, da će nas u buduće potpomagati oblasna uprava, kojoj smo isto već na ovogodišnjoj pripomoći i interesu iz srca zahvalni.

Da se nam trud, uloženi u konjogojstvo i danas još isplati, pokazala je živahna trgovina sa konjima u ovoj jeseni. Stari dobri glas o medjimurskom konju je ove godine po nemilom zastoju u prošloj godini privukao iznova inozemske kupce ovamo, pa se je gotovo sva dobra roba mogla unovčiti. Osobito velika je bila potražnja za dobrim ždreatima višja nego li ponuda. Zadovoljstvo seljačkog producenta sa cenom bilo bi veće, kad ne bi nereelno posredništvo prikrajšalo našeg seljaka za dobar dio svog truda.

Pitanje rentabilnosti konjogojstva je dakle riješeno tako, da će se u buduće isplatiti gojiti samo prvoklasni materijal. Dobri će konji naći dobrog kupca a slabiji se konji niti ne budu mogli prodavati niti mesaru niti će se isplatiti držati ih za domaću upotrebu t. j. za posao na polju.

Ukupna slika ove naše priredbe, prve po prevratu, je bila zadovoljiva, što su naglašivali svi zastupnici u svojim nagovorima na konjogojce, tako kmetijski savjetnik gosp. Zidanšek, oblasni odbornik g. Zupanić i predsjednik konjogojškog društva za mariborsku oblast gosp. Petovar.

Lijep pozdravni nagovor održao je sreski poglavar g. Javor.

Primerjaje stariji materijal sa mladim moglo se je ugotoviti, da je prvi više izjednačen i skladnijih oblika od poslednjeg.

Kod svijaju se je ali opazilo, da polagaju naši konjogojci premalo važnosti na dobar hod, ali na lep i izdatan korak.

Znatnije nagrade odnijeli su slijedeći konjogojci:

1. U skupini kobila sa ždrebici: I. nagradu G. Vendel iz Murskog Središća (500 Din), II. nagradu Josip Gašperlin iz Gor. Hrašćana (400 Din), III. nagradu E. Vajda iz Čakovca, a IV. nagradu Ivan Vidović iz Strahoninca.

2. Za 3—4 godišnje ždrebice dobio je prvu nagradu (500 Din) Ivan Tkalčec iz Gor. Hrašćana, drugu (400 Din) Josip Vuković iz Nedelišća, treću (350 Din) Ivan Višnjić iz Ivanovca a četvrtu (300 Din) Gjurio Varga iz Ivanovca.

3. Za 2 godišnje ždrebice dobio je prvu nagradu (400 Din) Franjo Tišljarić iz Belice, drugu (300 Din) Ivan Bogdan iz Vugrišinca, treću (250 Din) Marija Gregorinčić iz Štrigove a četvrtu (250 Din) Ivan Kovač iz Trnovca.

4. Jedini dotjerani dvogodišnji pastuh Ivana Mesarića iz Gibine bio je odlikovan sa nagradom od (300 Din).

5. Jednogodišnjih ždrebica bilo je na žalost samo sedam te je odneo prvu nagradu (400 Din) Vinko Željeznjak iz Pustakovca a drugu nagradu (300 Din) Lovro Belović iz Pustakovca.

6. U skupini radnih konja zadivile su komisiju kobile G. Logožarja iz Trnovca, Mije Majcena iz Macinca, Gjurio Horvata iz Črečana, Gjurio Kovača iz Macinca, Blaža Hapjana iz Belice i Ivana Mesarića iz Gibine.

Ukupno podijelila je komisija 14.000 Din. Tomu doprinijeli su polovinu oblasni odbor mariborske oblasti a drugu polovinu pojedine općine i privatnici. Osobito pako se je svom prinosom istakla općina trgovište Čakovec i gosp. E. Vajda.

F. Kulterer, sreski veterinar.

Izložba konja u Prelogu.

Dne 21. oktobra o. g. bila je u Prelogu izložba konja i nagradnivanje. Prem je Medjumurje poznato kao kraj, koji se bavi konjogojstvom, to do sada nije u Prelogu bilo takove izložbe. Koji su tomu rezlozi nećemo ispitivati, no čini se da je glavni razlog u tome, što su na Medjumurje svi nadležni faktori zaboravili, te o njemu vode vrlo malo brige prem je to kraj na koji bi se morala posvetiti najveća pažnja.

Poznato je, da je Medjumurje čisto hrvatski kraju kojem osim nekoliko židova nema žiteljstva, koje nebi osječalo hrvatski. To je bilo poznato i madjarskim vlastodržcima, pa su zato Medjumurju posvetili svu pažnju u cilju da hrvatsko pučanstvo pomadžare.

Kako je mala briga sa strane nadležnih faktora posvećena Medjumurju neka služi dokazom, kako u čitavom Medjumurju uopće nema državnih pastuha, koji bi bili dani pojedinim seljacima na izhranu, kako je to u ostalim krajevima Mariborske oblasti.

Na izložbu je dotjerano svega 147 grla, od kojih je nagradjeno 71. U ime nagrade podjeljeno je svega 9.600 Din. Na svršetku izložbe održano je nekoliko poučnih govora, koje su prisutni konjogojci sa odobravanjem zaslušali, te se zadovoljni sa uspjehom izložbe razišli svojim kućema sa obećanjem, da će u budućoj godini nastojati, da pokažu još ljepši uspjeh.

Od izložbenih rasplodnih pastuha bilo je mnogo vrlo lijepih i teških exemplara. Nekoliko ih je bilo i slabih, koji nijesu sposobni za rasplod, pa će se u budućoj godini morati rigoroznije postupati kod licenciranja pastuha.

Konje se u Medjumurju dobro hrani i čisti, samo je jedna velika mana u tome, što se na čišćenje kopita ne polaže dovoljno važnosti. Tako je i na izložbu dovedeno mnogo konja sa zagaženim i potkresanim kopitima, što je uopće često kod konja Belgijske pasmine. Konjogojci bi zato morali nastojati da i tu manu odstrane, pa da buduća izložba bude jedna od prvih u Mariborskoj oblasti.

Premovanje v Sv. Lenartu v Slov. gor. se je vršilo po večletnem presledku dne 25. VII. t. l. Tukaj je bila svoj čas prvovrstna konjereja, ki se je pa zelo skrčila; nekaj po krivdi uprave, ki ni skrbela za dovoljno število primernih plemenjakov, nekaj pa seveda tudi vsled razmer, katere konjereji niso naklonjene. Prigon je bil vsled tega mali. To kar se je prigralo pa je bilo dobro.

Prva darila so dobili v I. skupini: 8 l. kobila po Trontonu z žrebetom po Sultanu g. Janeza Krmeka iz Sv. Benedikta. II. skupina. 3 letna žrebica po Marcelu gosp. Ludovika Breznika, Žerjavci. III. skupina: 2 letna žrebica po Bojanu g. Janeza Goloba iz Sebarjevca. IV. skupina pa 1letna žrebica po Blasu g. Fr. Zorca, Partinje.

Prireditvev so posetili v imenu oblastnega odbora g. Lojze Zupanič, oblastni odbornik, za Velikega župana pa g. kmetijski svetnik inž. Zidanšek, dalje g. inž. Wenko; žrebčarno pa je zastopal g. Gostič.

Konjerejsko društvo je bilo zastopano po gg. predsedniku Petovarju, odb. živinozdravniku Pirnatu in Janžekoviču ter Jankotu Grivecu.

Pohvalno je omeniti delo Sv. Lenartske podružnice, ki je z veliko pridnostjo zbirala prispevke in tako omogočila premovanje. Okrajni zastop Sv. Lenart je naklonil 1500 Din, Posojilnica Sv. Lenart 1000 Din, Glavna posojilnica Sv. Lenart 1000 Din, Hranilnica in posojilnica Sv. Anton 200 Din, ter razni gg. zasebniki skupno vsoto Din 682. —

Ptuj. Tukaj se je izvršilo letošnje premovanje plemenških konjev dne 30. VII. t. m. V tukajšnjem okraju je bila še pred leti številčno najjačja in kvalitativno dobra konjereja. Da številčno nazaduje ni nobena škoda, kajti marsikateri gospodar bi imel izredno korist, če bi opustil konje in povečal število govedí. Konjereja naj bo le pri hiši, kjer ima vse gospodarske predpogoje za to in tam se naj res intenzivno goji. Prigon je bil za ta okraj slab, material pa tudi po večini ni bil dober. Prve

nagrade so dobili: I. skupina: 9 letna kobila od Oskarja z žrebetom po Marcelu gosp. Ivana Koletnika, Mala Varnica. II. skupina: 4letna žrebica od Germana g. Franca Rižnara, Gajovci. III. skupina: 2 letna žrebica po Bravo, g. Janeza Laha, Prvenci. IV. skupina: 1 letna žrebica od Georga V. g. Antona Goliata, Cirkovci.

Prireditvev je posetil kakor vedno za gospodarski blagor svojega sreza izredno vneti srezki poglavar g. vladni svetnik Vončina, žrebčarno pa je zastopal veterinarski referent ljubljanske oblasti g. Černe. Dalje so se udeležili g. strokovni živinorejski referent M. Zupanc ter sreski kmetijski referent I. Zupanc. Konjerejsko društvo so zastopali gg. predsednik Petovar, veterinar Veble, podpredsednik Turnšek in Janko Grivec.

Za to prireditvev so naklonili društvu okrajni zastop Ptuj 2500 Din ter Posojilnica 200 Din.

Dirke v Zagrebu.

Na dirkah v Zagrebu dne 7. oktobra je vzreja naših slovenskih kmečkih dirkačev žela ponovno velike uspehe. Nelka gospoda Alojza Slamiča je priborila prvo mesto v dveh enovprežnih dirkah izmed treh, v hitrejši dirki je dosegla čelo čas 1:35.1! Dvovprežno dirko sta dobili Elsa (ljutomerske reje) in Gretel Marie, last gospoda Filipiča iz Maribora. Rezultati so bili sledeči:

Dirka mesta Zagreba 4000 Din.

- I. Nelka (Al. Slavič) 1:38 (2300 m.)
- II. Ilica (Fr. Filipič) 1:44.6 (2180 m.)
- III. Originell (Fr. Skoberne) 1:39 (2300 m.)
- IV. Felčika (Fr. Heric) (2180 m.)
- V. Iolly Ioker (Ed. Funk) (2260 m.)

Dirka Monte Christo 6000 m.

- I. Nelka 1:35.1 (1980 m.)
- II. Freund Hans (Fr. Filipič) 1:33.5 (2040 m.)
- III. Sonja (Fr. Skoberne) 1:37.1 (2020 m.)
- IV. Blanka M. (Edo Funk) (2080 m.)
- V. Felčika (1960 m.)

Dvovprežna dirka 4000 Din, 2800 m.

- I. Elsa-Grethl Marie (Fr. Filipič).
- II. Sonja-Originell (Fr. Skoberne).
- III. Gehma-Sami.
- IV. Ilica-Wann i Kumn.

Nonius napreduje. Ob priliki pregledovanja drž. kobilarn meseca septembra letošnjega leta sem naletel na nekaj novega.

Na drž. posestvu Štakarovac pri Stančiču (žel. postaja Božja Kovina), kjer je že pred dvema leti bila kobilarna belgijske pasme je danes kobilarna nonija. Vidimo tedaj, da je prišel nonij iz Vojvodine že v bližino Zagreba.

To je zelo zanimiva prikazen, ker imamo sedaj to pasmo takorekoč pred našimi durmi. Morda bi ne bilo slabo, ako bi si odbor konjerejskega društva ob priliki pogledal to kobilarno, da se na lastne oči prepriča o lastnostih tega dobrega in trpežnega konja.

J. Zidanšek.

Internacionalni meeting na Dunaju.

O priliki internacionalnega jubilejnega meetinga, ki se je vršil na Dunaju, sta nastopila v borbi za veliko jubilejno darilo (2000 šilingov) danes najhitrejši konj Nemčije Amerikanec Guy-Bacon in najhitrejši konj Francije, francoska kasaška kobilica Uranie, da bi dobojevala bitko za evropski championat. Oba konkurenta sta bila pod vajeti obeh mojsterskih vozačev Nemčije in Francije: Charlie Mills-a ter Capovilla. Uranie (2380 m) je zmagala v grandioznem stilu v 1:21.1. (Guy Bacon 1:21.9). V nedeljo dne 14. oktobra je Uranie postavila svetovni rekord na 2 milj t. j. 3218 m 1:22.6 (do sedaj 1:22.8 od Kirkwooda jun. na Dunaju leta 1905). — Dne 7. oktobra je prisostvovalo dirkam 14.000 obiskovalcev. Rohsmant.

Naročnike in čitatelje »Konjerejca« opozarjamo na to, da je to dvojna številka 5. in 6., s katero zaključujemo letošnje leto želeč vsem članom in naročnikom srečno novo leto 1929. in vabeč jih, da ostanejo tudi v prihodnjem letu zvesti podporniki naše konjereje.

Izdaja: Konjerejsko društvo za mariborsko oblast, Ivanjkovci, predstavnik: Fran Veble, živinozdravnik. — Za uredništvo odgovoren: Stanko Detela. — Tisk Mariborske tiskarne, predstavnik: Stanko Detela, ravnatelj. — Oba v Mariboru.

KOMATI IN OPREME

za konje od navadne do najfinejše vrste za lahko in težko vožnjo, kakor tudi razne potrebšline:

DEŽNE PLAHE

za konje in vozove, svetiljke za kočije, bičevnike, brzde, kresalnike za noge. Dalje velika izbira potnih koutčkov, ročnih torbic, listnic, nahrbtnikov, gamaše i. t. d. Nagobčniki in ovratniki za pse

GOVILNI JERMENI

za mlino in žage

IVAN KRAVOS

Aleksandrova cesta št. 13 Slomškov trg št. 6

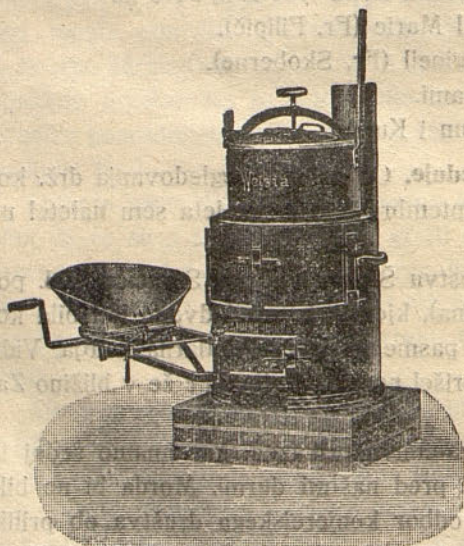
MARIBOR

MARIBORSKA TISKARNA MARIBOR

JURČIČEVA ULICA ŠT. 4, TEL. 24. PODRUŽNICA: STROSSMAYERJEVA ULICA ŠT. 5

TISKARNA, LITOGRAFIJA IN KNJIGOVEZNICA

prevzame vsa v to stroko spadajoča dela najceneje in najkulatneje

VELETRGOVINA Z ŽELEZNINO
PINTER & LENARD

MARIBOR, ALEKSANDROVA C. 32-34

BRZOJAVI: PINCEN MARIBOR - TELEFON 282

SKLADIŠČA SE NAHAJAJO V
MLINSKI ULICI 2 IN 12-14

NA DEBECO

NA DROBNO

